

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 1. Utrùm Christus novam legem condiderit, & quotuplicia sint hujus
legis præcepta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

prohibitionis vel malitiæ non possent ab illis usurpari, quantumvis licet à Judæis ad fidem conversis usurparentur. 2. Tandiu cœremoniæ illæ sacræ fuerunt & divinæ, nullatenus legi Evangelicæ repugnantes, quandiu Judæis ad fidem conversis licuit illis uti.

Dices. Paulus circumcidit Timotheum, qui Judæus erat ex genere materno, & circumcidere noluit Titum, qui erat ex omni parte gentilis; non nisi quia Timotheo licuit, Tito verò non licuit usurpare cœremonias legales. Ergo, &c. R. neg. min. Itaque Paulus Timotheum circumcidit, ut hoc facto ostenderet, se non improbare cœremonias legales, nec Judæos ad fidem conversos, ab earum observatione, ut falsus ferebat rumor, prohibere. Titum verò noluit circumcidere, ut Judæis enixè postulanti bus ut Titus circumcideretur, ostenderet cœremoniarum legalium observationem ad salutem minimè necessariam esse.

DISPUTATIO IV.

De Lege Evangelica.

ARTICULUS I.

Utrum Christus novam legem condiderit, & quæplicitia sint hujus legis præcepta.

NOta. Lutherus & Calvinus docuerunt, Christum munus obisse redemptoris tantum, non legislatoris, nec legem novam instituisse, sed solum veterem abrogasse, nihilque aliud nunc ad salutem necessarium esse, quam fidem, per quam liberamur ab omni lege. Hos errores damnat Tridentina Synodus sess. 6. can. 19. ubi dicitur: *Si quis dixerit, nihil præceptum esse in Evangelio præter fidem... anathema sit.* Et can. 21. ubi dicitur: *Si quis dixerit Christum Jesum à Deo hominibus datum fuisse ut redemptorem cui fidant, non etiam ut legislatorem cui obediant, anathema sit.* Secundum hanc doctrinam, contra novatores, sit

RESPONSIO I.

Christus non solum legem veterem abrogavit, sed etiam novam condidit. Est de fide.

Prob. 1. ex Scriptura veteri. Nam Isaia c. 33. Christus promittitur non solum ut salvator, sed etiam ut legislator: sic enim propheta loquitur de Messia: *Dominus iudex noster, Dominus legislator noster, Dominus rex noster, ipse salvabit nos.* Item promittitur lex nova, à Christo statuenda. Nam Isaia c. 2. sic ait: *De Sion exibit lex, & verbum Domini de Jerusalem.* Quod de lege quam laturus erat Messias, intelligendum esse, manifestum est ex contextu.

Prob. 2. ex nova Scriptura, ex qua Christum potestate legislativa, sibi ut homini à Patre concessa, usum esse, veterem legem abrogasse, & novam instituisse, patet; sed in primis ex Matth. c. 5. infra citando, & 28. ubi sic Apostolos alloquitur Christus: *Euntes docete omnes gentes, docentes eos servare omnia quaecumque mandavi vobis.*

Prob. 3. ratione theologica. Christus rex est Ecclesiæ: nam de illo dicitur Isaia c. 33. *Dominus rex noster.* Et Psalm. 2. *Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion.* Et Luc. c. 1. *Dabit illi Dominus Deus sedem David patris ejus.* Ergo Christus dare debuit, & revera dedit leges Ecclesiæ. Cum enim perfecta societas, sive civilis, sive ecclesiastica, utiliter administrari, & stabiliter conservari non possit sine legibus, & officium regis sit statuere ea, quæ ad regni sui, seu societatis perfectæ cui præest, bonum regimen & conservationem necessaria sunt; vel Christus dicendus est boni regis officium neglexisse, quod est impium; vel Ecclesiæ, quam instituit, leges convenientes dedisse.

Simonnet Theol. Tom. II.

RESPONSIO II.

Nova lex à Christo lata continet præcepta moralia.

Prob. Præcepta moralia sunt ea, quæ pertinent ad fidem, spem, charitatem, & alias virtutes. Atqui nova lex ejusmodi præcepta continet. Nam Matth. c. 5. sic loquitur Christus: *Nolite putare quoniam veni solvere legem.... Non veni solvere legem.... Qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis, & docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno celorum.* Quibus verbis, ut patet ex subsequentiis, Christus loquitur de præceptis purè naturalibus, in decalogo contentis; quæ proinde hic confirmat, sicut lege Moisaica fuerant confirmata.

Idem facit passim aliis locis. Sic Matth. c. 7. dicit: *Omnia ergo quaecumque vultis ut faciant vobis homines, & vos facite illis.* Quibus verbis comprehenduntur omnia officia erga proximum, lege naturali præscripta. Et Luc. c. 10. legisperito recitanti hæc Decalogi verba, *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo.... & proximum tuum sicut te ipsum;* respondet: *Hoc fac, & vives.* At verba illa totam legem naturalem continent. Unde Christus illa confirmando, totam legem naturalem confirmavit.

Præterea, disertis verbis præcipit fidem Matth. c. ult. cum ait: *Qui non crediderit, condemnabitur;* & charitatem proximi Joan. c. 13. dicendo: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.* Utram expresse prohibet Luc. c. 6. his verbis: *Mutuum date, nihil inde sperantes.* Et Matth. c. 19. prohibet divortium, & libellum repudiij, ipsumque irritat, cum ait: *Quod Deus conjunxit, homo non separet.* Igitur nova lex continet præcepta moralia, quorum alia sunt juris naturalis, ut præceptum amoris Dei & proximi, alia verò positiva divina, ut præceptum credendi fide explicita mysterium Trinitatis.

RESPONSIO III.

Nova lex à Christo lata, continet etiam præcepta cœremonialia.

Prob. Nam præcepta cœremonialia dicuntur ea, quæ pertinent ad sacramenta, ad sacrificium, & ad cultum Dei externum. Atqui lex nova continet ejusmodi præcepta, ut patet ex illo Joan. c. 3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei;* quibus verbis præcipitur susceptio baptismi. Et illo ejusdem c. 6. *Nisi manducaveritis carnem Filii hominis... non habebitis vitam in vobis;* quibus verbis præcipitur sumptio Eucharistiæ. Et illo ejusdem c. 20. *Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta sunt;* quibus verbis instituitur sacramentum poenitentiae, & præcipitur confessio mortalium post baptismum admissorum. Et ex illo Luc. c. 21. *Hoc facite in meam commemorationem;* quibus verbis præcipitur oblatio sacrificii. Et ex illo Joan. c. 21. *Pasce oves meas;* quibus verbis summo Pontifici inter alia præcipitur, ut statuat ea quæ spectant ad cultum Dei. Ergo, &c.

Potè lex nova non habet præcepta judicialia, sicut habuit lex vetus, quia Christus non voluit per se ipsum dare præcepta, nisi ea quæ perpetuò stabilia & immutabilia esse expediebat, qualia sunt præcepta moralia & cœremonialia, quæ dedit. Cum autem præcepta judicialia pro temporum & occasionum varietate saepe mutari expediat, satius judicavit Apostolis, & eorum successoribus, atque in primis Petro & successoribus ejus, de ejusmodi præceptis statuendi arbitrium relinquere, necessariamque ad id jurisdictionem concedere, Matth. c. 18. *Quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in celo, &c.* quæ verba pertinent ad omnes Apostolos, & eorum successores. Ejusd. c. 16. *Tibi dabo claves regni celorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in celis.* Et Joan. c. 21. *Pasce oves meas.* Quibus locis non solum Petro Apostolorum principi, sed etiam successoribus ejus promittitur & conceditur publica potestas & jurisdictio in universam Ecclesiam.

Obj. 1. illud Rom. c. 3. *Ubi est ergo gloriatio tua?*

R

Exclu-

Exclusa est. Per quam legem? Factorum? Non; sed per legem fidei. Hic Apostolus legem Evangelicam vocat legem fidei, & eam opponit legi Mosaicæ, quam appellat legem factorum. Ergo secundum Apostolum, lex Evangelica obligat tantum ad credendum, juxta illud Matth. c. ult. Qui crediderit & baptizatus fuerit, salvus erit.

*R. Ibi Apostolus per legem fidei, ipsam fidem intelligit, & per legem factorum, opera per legem Mosaicam præscripta, seu legales cæremonias; nec aliud docet, quam hominem non per cæremoniarum illarum observationem, sed per fidem Christi justificationis gratiam consequi; supple, si modo non desint alia conditiones ad id requisite. Hanc esse mentem Apostoli patet ex verbis subsequen-
tibus: Arbitramur enim, inquit, justificari hominem per fidem, sine operibus legis. In verbis autem Christi Matth. c. ult. subintelligitur, si modo non desint alia conditiones, quæ ad salutem requiruntur, ut patet ex contextu: nam ibidem legitur: Euntes docete omnes gentes... docentes eos servare omnia, quaecumque mandavi vobis.*

Obj. 2. illud Joan. c. 1. Lex per Moysen data est, gratia & veritas per Jesum Christum facta est. Hic lex Evangelica vocatur gratia. At lex Evangelica in tantum vocatur gratia, seu lex gratiæ, in quantum vitam æternam promittit gratis, & sine conditione operum. Ergo, &c. R. Lex Evangelica vocatur gratia, seu lex gratiæ, quia ex propriis confert gratiam sanctificantem, & gratiæ actualis auxilia longè abundantiora, quam darentur in lege veteri ob merita Christi futura.

Obj. 3. illud Rom. c. 8. Lex Spiritus vite in Christo Jesu liberavit me à lege peccati & mortis. Et illud Jacobi c. 1. Qui perspexerit in legem perfectam libertatis, &c. In hoc utroque textu agitur de lege Evangelica. Ergo lex Evangelica est lex libertatis, & liberat nos ab omni operum onere. R. ad 1. Per legem spiritus vitæ, Apostolus intelligit gratiam Christi, quæ per Spiritum vivificantem in cordibus nostris diffunditur, & quæ à concupiscentiæ dominatu liberatur sic, quemadmodum ait Augustinus, ut licet eam sentiamus, non tamen ei consentiamus.

R. ad 2. Lex Evangelica vocatur à Jacobo lex libertatis, vel quia liberat nos à iugo legis Mosaicæ, vel quia liberat nos per gratiam quam ex propriis dat, à reatu & dominatu concupiscentiæ; non verò quod liberet nos ab omni præceptorum & operum onere, ut manifestum est ex ipso loco citato, ubi dicitur: Qui perspexerit in legem perfectam libertatis, & permanserit in ea, non auditor obli-viosus factus, sed factor operis, hic beatus in sæculo suo erit.

Obj. 4. illud Gal. c. 3. Si Spiritu ducimini, non estis sub lege. Et illud 2. Cor. c. 3. Ubi Spiritus Domini, ibi libertas. Sed qui credunt, spiritum ducuntur, & habent spiritum Domini. Ergo liberi sunt ab omni legis præcipientis vel prohibentis onere. R. ad 1. Sentus est: Qui Spiritus Sancti sequuntur instinctum, & ita ex affectu justitiæ legem servant, non sunt sub lege terrene, premente, viadicante, sicut sunt ii, qui legem transgrediuntur, aut non eam servant, nisi ex metu serviliter servili. R. ad 2. Apostolus loquitur de libertate affectus, qua libertate fruuntur, qui legem observant ex amore justitiæ, & qua carent, qui non servant legem, nisi ex timore pænæ, seu vindictæ.

Obj. 5. Lex nova Evangelium dicitur, quia vitam æternam promittit sub conditione solius fidei: cum lex Mosaicæ non promiserit illam, nisi sub conditione observationis mandatorum. R. Lex Evangelica vocatur Evangelium, hoc est, bonum nuncium, quia peccatorum remissio, adoptio filiorum, corporum resurrectio, & beatitudo æterna in ea promittuntur.

ARTICULUS II.

Quandonam lex Evangelica cæperit obligare.

RESPONSIO II.

Lex Evangelica non cæpit obligare per modum legis, nisi post sufficientem promulgationem.

Prob. Quia nulla lex, sive divina, sive humana, completam habet & integram vim obligandi per modum legis, nisi completum habeat & integrum esse legis, ut patet ex terminis. Atqui lex non habet completum & integrum esse legis sine sufficienti promulgatione: nam ut Disp. I. dictum est, promulgatio sufficiens est intrinsecum & essentielle legis complementum, legem perficiens in esse regulæ & mensuræ actuum humanorum, proportionatæ creaturæ intelligenti & libera. Ergo, &c.

Confirm. Quia sufficiens promulgatio est saltem conditio essentialiter requisita in omni lege, sive divina, sive humana, ad hoc ut subditi teneantur ad faciendum vel omittendum id quod præcipit vel prohibet. Ergo, &c. Prob. ant. Nam lex omnis est regula publica: est enim regula actuum communitati propter bonum commune præscripta ab eo qui communitatis curam habet. Atqui regula publica debet publicè proponi, ad hoc ut subditi teneantur illi se conformare: sicut regula privata debet saltem privatim applicari ad hoc ut privatus se conformare teneatur.

COROLLARIUM I.

Lex Evangelica non obligavit per modum legis ante diem Pentecostes.

Prob. Cum enim ante hunc diem non fuerit promulgata, ante hunc diem aut carnis intrinseco & essentiali complemento, sine quo tamen non potuit habere completum & intrinsecum esse legis, & sic non potuit habere completam & integram vim obligandi per modum legis; aut saltem carnis conditione essentialiter requisita ad hoc, ut vim quam habebat obligandi per modum legis, exerceat, & sic non obligavit, nec obligare potuit per modum legis.

Obj. 1. Ante illum diem multa fidei mysteria fuerunt sufficienter à Christo revelata cum obligatione credendi. Item ante illum diem Sacramenta fuerunt à Christo instituta, partim ante mortem, partim post resurrectionem. Item ante illum diem plurima præcepta moralia dedit Christus, ut patet ex Matth. c. 5. 6. & 7. & aliis locis.

R. Hæc omnia Christus fecit vel privatim, vel coram paucis: unde non habuerunt, nec habere poterunt completum & integrum esse legis, & ita nec habuerunt nec habere poterunt completam & integram vim obligandi communitatem; vel saltem defuit illis conditio ad obligandam communitatem essentialiter prærequisita, donec in die Pentecostes solemniter illorum promulgatio fieret in urbe Judæorum regia, præsentibus ex toto orbe Romano Judæis, qui ad festum paschale Hierosolymam confluerant.

Obj. 2. Ante mortem Christi Judæi jam tenebantur credere illum esse Messiam, juxta illud Christi Joan. c. 15. Si opera non fecissem in eis, quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent. R. Ante mortem Christi, quod Christus esset Messias, ad fidem obligabat, non per modum legis positivæ, sed per modum doctrinæ à Deo revelatæ, & ad credendum Judæis per signa & prodigia ab ipso Christo facta, sufficienter proposuit. Hoc ipso enim quod hæc doctrina, ad salutem necessaria, Judæis erat proposita sufficienter ad credendum, ex ipsa rei natura, & consequenter jure naturali tenebantur credere.

Obj. 3. Christus ante mortem sacerdotibus præceptum celebrandi imposuit, ut patet ex Luc. c. 22. ubi Christus ait: Hoc facite in meam commemorationem. Atqui hoc præceptum statim obligavit. Ergo, &c. R. Præceptum hoc tunc temporis non habuit rationem veræ legis, sed solum præcepti personalis, nec tunc communitatem aliquam perfectam obligavit, sed tantum aliquas personas privatas, nempe Apostolos, qui-